

CONSIDERAȚII PRIVIND OBICEIURILE LA NAȘTERE ÎN ȚARA OAȘULUI

Natalia LAZAR

Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca,
Facultatea de Litere, Baia Mare

Considerations Concerning Birth Customs in the Oas Land

Abstract: Birth is considered to be the first step in a lifecycle. The transition between pre-existence and existence is marked by a series of consecrated customs, rites and rituals, that have the scope of integrating one into the life of the community, but also separating one from the chaos, from the pre-existential unknown.

Following a universal pattern, birth is part of a generally valid ritological scheme. On this mythological substrate lay cultural, religious and ethnic values. However, as society evolved, so did the mentalities, life perceptions and the systems of customs. All of these aspects can be recognised in the current cultural space of the Oas Land.

The set of practices that are associated with birth are connected not only to this phenomenon, but also to the gestation period and the confinement after birth. If during the pregnancy one can speak about the existence of the biome pregnant female-foetus, birth can lead to the segregation of the rites, some being centred on the mother and others on the child. The child's integration into the family, the nation and the community must be marked by the natural and the normal, fact accomplished through magical and protective poems. Thus, this ritual implies the existence of specific instruments and the participation of multiple actors, all of them having an assumed role and responsibility for the success of the custom.

The current image that birth ritual has in the Oas Land, and other areas of the country, is no longer the archetypal one. However, it still carries elements of the old rites and rituals.

Keywords: *birth, custom, rit, ritual practices, midwife, integration, the Oas Land.*

Intrarea omului în timp reprezintă prima etapă din ciclul vieții sau din riturile de trecere, tranziția de la pre existență la existență, „din lumea neagră în lumea albă”¹ și presupune o serie de obiceiuri specifice. Scopul acestor rituri și ritualuri consacrate este acela de a-l integra pe individ în viața comunității, dar și de a-l separa de Haos, de necunoscutul pre existențial. Nașterea este un proces complex, cu aspecte fiziologice, psihologice,

¹Cf. Mihai Pop, Pavel Ruxăndoiu, *Folclor literar românesc*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991, pp. 141-142. Lumea neagră din care vine copilul este una pur simbolică, nefuncțională, neavând influență asupra destinul nou-născutului, în timp ce lumea albă reprezintă lumea în care se va integra nou-născutul.

culturale, sociologice, individuale și de grup, fiind considerată moment esențial al ciclului vieții, alături de căsătorie și moarte.

Respectând un tipar universal, nașterea se încadrează într-o schemă ritologică general valabilă, pe acest substrat mitic suprapunându-se valori culturale, religioase și etnice specifice diferitelor comunități. Imaginea actuală a ceremonialurilor legate de naștere, atât în Țara Oașului, cât și în alte zone ale țării, nu mai este aceeași cu cea arhetipală, însă mai păstrează niște elemente care trimit la vechile rituri și ritualuri.

Ca etapă de trecere, nașterea propriu-zisă este rezultatul unei perioade anterioare, de obicei a celei matrimoniale. Obiceiurile legate de naștere nu încep în momentul în care femeia știe sau conștientizează că a rămas însărcinată, ci încă în ceremonialul nupțial, când predomină o mulțime de rituri și practici de fecunditate grupate în secvențele de bază ale nunții. De exemplu, momentul plecării miresei reprezintă un complex de acțiuni simbolice, care exprimă ieșirea fetei din grupul sau ceata de fete, din familie și integrarea într-un nou neam, nou grup, subliniindu-se necesitatea perpetuării speciei umane și a neamului.²

În societatea tradițională, familiile nou întemeiate doreau să aibă cât mai curând copii, femeile fiind capabile să recurgă chiar la practici magice pentru a rămâne însărcinate, considerându-se că „descântătorii și vrăjitorii după credința lor știu toate tainele, până chiar și pe cele mai ascunse și ca atare trebuie numaidecat să

le ajute și lor, ca să facă și să aibă copii, care să le lase urmași, să aibă cui încredința averea, ca aceasta să nu se irosească, iar după moarte să aibă cine-i pomeni”³.

În mentalitatea tradițională, capacitatea femeii de a putea concepe și duce la bun sfârșit o sarcină constituie o condiție esențială a existenței umane. Riturile de anticipație, strict legate de conceptul de fertilitate, pot comporta mai multe aspecte: de fecunditate și asigurare a sarcinii, de finalizare a sarcinii (naștere ușoară), de inversare a infertilității în cazul unei femei sterile.

În Țara Oașului, sarcina femeilor era considerată un semn bun, prielnic pentru comunitatea sătească, oamenii crezând că, cu cât există mai multe femei însărcinate în sat, cu atât va fi mai prosperă viața întregii comunități. În perioada de graviditate, grija femeii era/este să nu piardă copilul. De aceea existau unele interdicții care „aparțin magiei negative și sunt de tipul *să nu faci* ca să se producă ceva nedorit”⁴. În acest sens, femeii îi era interzis să lovească animalele de casă, căci altfel „pruncu a h’i flocos”,

²În poezia *bulciugului* sunt secvențe explicite în acest sens: „... Cură vale cu bulbuci,/ Gată-te c-amu te duci/ Tu te duci la cununie/ Și lași scumpă feciorie...”

³Simion Florea Marian, *Nașterea la români*, Editura Saeculum I. O., București, 2000, p. 15.

⁴I. George Frazer, *Creanga de aur*, vol. I, Editura Minerva, București, 1980, p. 48.

să nu ridice greutatea, să nu depună efort, să nu fugă, „că să clăteș pruncu di la loc” și va fi îngreunată nașterea.⁵

În timpul sarcinii, se efectuează o serie de practici: interdicții sau tabuuri, rituri de protecție a fătului, rituri de determinare a sexului copilului, a caracteristicilor fizice și morale, rituri de asigurare a unei nașteri ușoare ș.a.. Dacă femeia dorea să influențeze sexul copilului, trebuia să așeze sub pat „săcure” sau „cuțat”, simbol al puterii și bărbăției sau „cân’ o porozlui dragostea acea dulce, să h’ie bărbatu’ cu clopu în cap”⁶. În vederea pregătirii nașterii se îndeplineau, de asemenea, diferite ritualuri: se spălau ferestrele și se deschideau, ca femeia să nască ușor cum se deschide fereastra, femeia *groasă* trecea peste lopată „că di pă lopată mind’ar țâpă pt’ita”. Tot pentru a-i ușura nașterea, femeii i se descânta, se arunca apă sfințită pe ea, o atingea cu o pană de păun „că pe păun cân țâp on mnez de tină, iute țâpă pana di pe sâne și așa de rapide să nască și femeia...”, i se despletea părul, i se dezlega „zgarda de la gât, frânghiile di la pind’ileu și tăte... nimnic nu-i slobod să h’ie legat la ie.”⁷

Omul tradițional trăia sub semnul destinului: „...depinde în ce ceas te naști. Îs tare multe ceasuri în care te naști. Dacă ești născut în cela ceas numa te-ai bate, numa ai înșela sau ai fura”⁸. Omul putea fi atins de „urâciuni de aruncătură... nu să știe de la ce neam o h’i vinit”⁹, fapt ce influența destinul individului. În Oaș există și multe credințe referitoare la strigoi¹⁰, căci într-o societate de tip tradițional toate elementele ce-l înconjoară pe individ sunt purtătoare de semnificații, omul neputând trăi într-o lume lipsită de sens. Astfel, nou-născutul putea fi recunoscut că va fi strigoi pentru că „are o codiță mitiț care-i ascunsă ori subsuară, ori după ureche, unde nu să vede” sau se spune că devin strigoi copiii născuți morți, care sunt sub interdicția de a fi îngropați creștinește în cimitir, putând fi așezați doar „în prisaca țânțarimului, unde-i mejdă, îi tufiș și nu-i sfințat locu”¹¹; „audze, care ducę prunci nebot’ezat’, că zd’iera-n t’imit’eu n³ptę [...] ș-apoi merę femeie bătrână care șt’ie, îi dzâcę pe nume și nu mai zbd’iera n³ptę [...] că d’e ești băiat, dzâcę că era D’iord’e, d’e ești fată, Mărie”¹².

⁵Inf. Floare Hotca, 67 ani, Negrești-Oaș, 2011.

⁶Vasile Scurtu, *Cercetări folklorice în Ugocea românească*, Academia Română, Extras din Anuarul Arhivei de Folclor No. VI, București, 1942, p. 39/161.

⁷*Ibidem*.

⁸Floare Finta, 74 ani, Negrești-Oaș, 2007, subliniază credința oamenilor locului în destin, ursită, fiecare om născându-se sub o stea a destinului.

⁹*Idem*. De asemenea, exista credința într-un destin nefast, în blestemele din neam.

¹⁰„strigoane, bosorcoi”, Inf. Floare Hotca, 67 ani, Negrești-Oaș, 2011.

¹¹Vasile Scurtu, *op. cit.*, p. 40/162.

¹²Inf. Mihai Pop, 70 ani, Negrești-Oaș, 1998, culegător Pașca Nicoleta, Arhiva de Folclor a Facultății de Litere, CUNBM.

Și în Oaș, la fel ca și în multe alte regiuni ale țării, nașterea unui copil era un moment special, care presupunea prezența unor actanți și recuzită specifică. La naștere participau lehuza, mama acesteia și moașa (baba), aceasta din urmă având rolul principal, atât în ceea ce privește practica medicală propriu-zisă, cât și în respectarea ritualurilor specifice: „imediat după naștere, moașa stropește cu apă sfințită. Dacă-i slab, îi dă și nume... îl închină în fața unei icoane și-i dă nume: Adam, dacă este băiat și Eva, dacă este fată”.¹³

Dacă în perioada sarcinii se poate vorbi despre existența biomului femeie însărcinată-făt, nașterea propriu-zisă, prin riturile de separare primară (tăierea cordonului ombilical), conduce la o segregare a riturilor, unele urmând a fi centrate asupra mamei, altele asupra copilului. Pentru realizarea purificării și integrării, copilul trebuie despărțit de mediul său anterior și de aceea este nevoie de o persoană care să medieze între copil și mamă și să officieze riturile de separare și de integrare. Aceasta este moașa, actantul principal în ceremonialul nașterii. Ea era cea care tăia buricul copilului și freca obrazul acestuia ca să fie „roșăuț” când va fi mare¹⁴. Copilul trebuie separat de lumea anterioară asexuată și integrat, prin rituri specifice, societății sexuate, familiei și colectivității¹⁵. În unele locuri buricul se îngropa în pământ, în altele se păstra uscat până când copilul creștea și putea să-l dezlege singur. Placenta, numită *locu' pruncului* și considerată drept dublură a copilului, se îngropa în natură, într-un loc cu flori, căci atunci atât mama, cât și copilul „înverze, nu îmbătrîne”¹⁶.

Moașa oficia un întreg complex de rituri pregătitoare sau post-natale, în scopul protecției pruncului și lehuzei, dar și în vederea integrării nou-născutului în comunitatea plină de tradiții. În trecut, dacă femeia nu putea naște, moașa oficia rituri de ușurare, aceste atribuții fiind preluate astăzi de personalul medical al maternității. Odată cu apariția moașelor calificate din cadrul instituțiilor medicale, rolul moașei care îndeplinea toate actele ritualice cerute de tradiție a scăzut. În prezent, în Țara Oașului moașa este cunoscută/recunoscută strict în accepțiune medicală, însă, anumite elemente care amintesc de ritualuri legate de naștere, mai există în memoria colectivă: prima scaldă, ursitorile etc.

Tot moașa făcea și *prima scaldă* a copilului, utilizând în acest sens un instrumentar complex: apă sfințită, „bote de heđ” ca să crească iute, ban să fie drag ca banul, coadă de „ludău” ca să fie tare. Apoi, la fiecare scaldă, în apă se aruncau cărbuni, ca pruncul să nu fie deochiat. Apa de scaldă din primele șase săptămâni (perioada de lehuzie) se arunca în tindă, sub scară,

¹³Vasile Scurtu, *op. cit.*, p. 40/162.

¹⁴Floare Finta, 74 ani, Negrești-Oaș, 2007.

¹⁵Arnold van Gennep, *Riturile de trecere*, Editura Polirom, Iași, 1998.

¹⁶Conf. Vasile Scurtu, *op. cit.*, p. 40/162, însă aceste aspecte au fost confirmate și de informatori.

pentru a aduce somnul copilului, celelalte ape aruncându-se în grădină, pe flori¹⁷. Vorbim, de astă dată, despre riturile de protecție, în care se utilizează obiecte apotropaice (talismane, plante magice, obiecte), respectiv acte magice de tipul descântecelor. În caz de deochi, se stingea de „deot’i”, incantându-se: „Să luă [cutare] pe cale pe cărare/ Să-ș îmble îmbletele,/ Să-ș grijască grijetele/ Și să timp’t’ină/ Cu deot’ de cină,/ Cu deot’ de vecină,/ Cu deot’ de m’niadză-n’p’te,/ Cu deot’ de ceas de m’rte/ Să cîntă, să vaietă/ Nime-n lume n-audzî./ De-o h’i deot’iat bărbat/ Curat, necurat,/ Boreasă curată,/ Necurată,/ Fecior curat,/ Necurat,/ Fată curată,/ Necurată,/ Pruncu curat,/ Necurat,/ Pruncă curată,/ Necurată,/ De-o h’i deot’iat, ot’ ³cheș/ De-o h’i deot’iat ot’ m’nerî/ Ot’ căprîi,/ Ot’ târcaș,/ Ot’ de muroi,/ Ot’ de strîgoi,/ Deot’ de n’uă dzăci și n’uă de feluri,/ Deot’ pin mirături,/ Deot’ pin rânzături,/ Crăpe-le țâțele,/ Margă-le sânjele,/ Că io nu le-am descântat/ Dumnedzău leac le-o dat/ Din gura meș,/ Din limba meș./ Voi, moș,/ Baloș,/ Nu vă miraș,/ Nu vă ciudiș,/ Că [cutare] nu v-iî dăt’re/ Nici cu masă,/ Nici cu casă,/ Nici cu pat,/ Nici cu barbat,/ Ce mereș în mare,/ C-acole ieste,/ O mreană de mare/ Souz pe sâne n-are/ Carnea i-o mîncaș/ Sîngele îl beș,/ [Cutare] să rămâie curat/ Luminat/ Ca maică-sa ce l-o zădit,/ [Cutare] să rămâie curat/ Ca maica-sa ce l-o făcut,/ Să rămâie curat/ Ca argintu măsurat,/ Ca laptele străcurat;/ Atâta să țâie deot’etura/ Cîtu-i amuia sară”¹⁸.

Baba care moșea pruncul trebuia să rămână o săptămână în casă cu el și cu lăuza, iar la plecare mama o spăla „pe mânuri până la glezne” și o ștergea cu un ștergar nou, răsplătind-o cu daruri: „acș ștergătore și on blid nou cu fărină de grâu îi a babii.”¹⁹

Credința în ursitoare exista și era destul de răspândită, având ca scop influențarea destinului copilului. În cultura populară românească se spune că ursitorile „sunt trei fete mari, sau trei fecioare curate, sau trei fete mari surori, trei fete închipuite, sau că sunt niște ființe nevăzute, trei năluci cu chip femeiesc și îmbrăcate în alb... ele au o anumită ierarhie, au gradediferite și exercită asupra omului funcțiuni diferite...”²⁰ În Țara Oașului, nu se insista foarte mult asupra actelor ritualice, a obiectelor investite cu puteri magice spre a atrage ursitorile, ci rolul primordial îl avea *prorocia* ursitoarei: „oarecând o-mblat ursătorile pe pământ, o d’init la feriasă și o spus la copt’îl. La copt’îl o spus c-a muri cân a h’i m’nire, în fântână. Cân o fost m’nire, tată-so, s-o păzât și o astupat fântâna, că o știut

¹⁷Floare Finta, 74 ani, Negrești-Oaș, 2007.

¹⁸I. A. Candrea, *Graiul din Țara Oașului*, Atelierele Socec, București, 1906, pp. 78-79, despre ritualul primei scalde și despre descântarea pruncului. Aceasta este o variantă complexă a unui descântec de deochi din Boinești, variante mult simplificate existând până astăzi în Oaș.

¹⁹Vasile Scurtu, *op. cit.*, p. 42/164.

²⁰Romulus Antonescu, *Dicționar de Simboluri și Credințe Tradiționale Românești*, <http://cimec.ro/Etnografie/Antonescu-dictionar/Antonescu-Romulus-Dictionar-Simboluri-Credinte-Traditionale-Romanesti>, p. 678.

de moarte unde i-a h'i. O mǎrs iel di lângă mńireasǎ pǎnǎ afarǎ șî s-o dus unde o fost fântána șî h'iind astupată fântána, n-o mǎrs lontru. L-o aflat mort deasupra, pe locu fântânii, c-acolo i-o fost datǎ sǎ moarǎ, cǎ așe i-o ursat ursǎtorile. Îs tri ursǎtori, îs șî astǎz, numa nu le veđe omu'!"²¹

În prezent se mai face referire doar la destinul copilului, la ursitǎ, neexistând credința în ursitori, însǎ existǎ un ritual spectacular, parte a ceremonialului de botez, care se dorește a fi o adaptare la nou. În timpul petrecerii de botez de la restaurant, este un moment al ursitorilor, un adevǎrat spectacol susținut de actanți profesioniști, cu text personalizat și adaptat, în care copilul, părinții, nașii, moșii sunt pomeniți cu numele lor reale. Aceste zâne special angajate, contra cost, vor ursi destinul nou-nǎscutului și-i vor da acestuia cadouri-surprizǎ, simbolice.

Întreaga succesiune de rituri practicate în perioada liminarǎ are ca scop trecerea de la nașterea biologicǎ, adicǎ nașterea propriu-zisǎ, la cea socialǎ, care presupune integrarea familialǎ și comunitarǎ. Aceastǎ etapǎ cere participarea tuturor, fiecare având un rol pe care îl joacǎ și își asumǎ responsabilitatea de a-l duce la bun sfârșit.

De la naștere pânǎ la purificare, femeia este consideratǎ impurǎ și vulnerabilǎ. De aceea, perioada de lehuze – care dureazǎ, în general, șase sǎptǎmâni, adicǎ 40-42 de zile – este o etapǎ de separare, de retragere din viața socialǎ și familialǎ, care, de fapt, permite refacerea lehuzei dupǎ trauma fiziologicǎ a nașterii. În timpul lehuziei, lǎuza era consideratǎ necuratǎ și avea o serie de interdicții: sǎ nu pǎrǎseascǎ spațiul casei, sǎ nu meargǎ la vecini și la bisericǎ, sǎ nu iasǎ din ograda casei, iar noaptea sǎ nu iasǎ singurǎ afarǎ, cǎ „pt'erde țâța și somnu' pruncului"²². În aceastǎ perioadǎ de timp, mama era ajutatǎ de moașǎ (babǎ), iar, în prezent este sprijinitǎ de familie. Sfârșitul lehuziei era marcat prin molitvǎ – rugǎciune de dezlegare fǎcutǎ mamei și copilului la 40 de zile dupǎ naștere. Reintegrarea mamei în familie și societate se face gradual. De la izolarea totalǎ și pânǎ la purificare (rugǎciunea molitvei), apar o serie de gesturi rituale, printre care vizita vecinelor și a femeilor din neam, cu scopul cunoașterii nou-nǎscutului și recunoașterii statutului de mamǎ.

În trecut, înainte de molitvǎ, copilul trebuia bine supravegheat pentru a nu fi schimbat de *bosorcăi*, acestea fiind „milosteńe, care furǎ prunci mńici; ieu pe cel bun șî puńe unu rǎu în locu lui. Boreasa nu ști; tǎt îi dǎ țâța șî-l mulcomę. Da iel nu crește, stǎ tǎt așa, îi nímuric, îi prunc șchimbat. Trǎmurǎ așa, îi nímuric pe veći."²³

De o deosebitǎ complexitate sunt riturilor integratoare în urma cǎrora copilul dobândește un statut individual, familial și comunitar, aceastǎ succesiune ritologicǎ fiind urmǎtoarea:

²¹Vasile Scurtu, *op. cit.*, p. 158/280.

²²*Ibidem*, p. 42/164.

²³*Ibidem*, p. 155/277.

- Integrarea nou-născutului într-un topos natal, prin riturile funerare ale placentei și cordonului ombilical;
- Integrarea în familie (prin recunoașterea acestuia prin anumite gesturi familiale);
- Integrarea în religia tradițională, prin botez;
- Integrarea în comunitate (prin indivizualizarea dată de nume)²⁴.

Botezul se făcea tot în intervalul celor șase săptămâni, fără a avea însă o dată fixă: la trei zile după naștere sau, dacă pruncul era mai *d'igan*²⁵, era botezat la o săptămână sau chiar la o lună. Actanții principali în ceremonialul botezului sunt moașa și nașa. Nașii sunt considerați părinții spirituali ai copilului, iar legătura de rudenie dintre ei și tinerii pe care i-au cununat (părinții copilului) este marcată de apelativele *cumătru* și *cumătră*.

Botezul are semnificație ambivalentă: este un rit de separare de lumea anterioară, profană, dar și un rit de integrare în comunitate și în religia familiei și a neamului. Copilul era dus la botez de *babă* și de *nănașă*, fiind înfășurat într-o pernă curată în care se puneau sare, tămâie și usturoi „ca să nu să lege de prunc nemnică”. Nănașa ducea un ol, o lumânare și „doi meteri de crușmă”, din care, mai târziu, se confecționa cămașa copilului. Când ieșeau din biserică, copilul era așezat puțin jos, pe locul unde se sfințeau „paștele ca să h'ie bun ca Paștile și sfânt ca ieșe”. La întoarcerea de la botez, copilul era dat tatălui pe fereastră, iar acesta îl închidea puțin într-o ladă, ca să „h'ie gazdă bun ca lada și să tacă ca ieș, să nu plângă”. Dacă părinților le muriseră copiii de până atunci, pe acesta, la întoarcerea de la botez „îl vinde la on vecin” pentru o sumă mică de bani, iar când ajungea la vârsta căsătoriei „să descumpără”.²⁶

După întoarcerea de la botez, se făcea *mulăceag*²⁷ la casa părinților, petrecere la care participau nașii, vecinii și rudele apropiate. Până la *descumpărare*, copilul era al nașilor, iar când era momentul descumpărării (la însurătoare/ măritiş), se organiza o mică petrecere în casa nașilor, unde finii duceau ca daruri colaci, vin, pălincă, grâu, iar veselia era asigurată de ceterași.

Denominația constituie un rit de integrare, o identificare a nou-născutului printr-un nume care să-l individualizeze. Numele copilului se alegea după mai multe criterii:

- păstrarea numelor din familie, de obicei al tatălui, bunicului, străbunicului sau al unei rude apropiate;
- după sărbătoarea mai apropiată de momentul nașterii/botezului – se dădea astfel numele sfântului sărbătorit;

²⁴Claude, Riviere, *Socio-antropologia religiilor*, Iași, Polirom, 2000, pp. 110-111.

²⁵Floare Pop, 78 ani, Certeze, 2007. În putere, dezvoltat.

²⁶*Ibidem*, pp. 42/164 - 43/165 – practici magice la botez. Prin acest ultim ritual, al „răscumpărării” copilului, se încerca schimbarea destinului nefast.

²⁷Floare Pop, 78 ani, Certeze, 2007. Petrecere, ospăț.

- după modelele pentru comunitate – se dădea numele unui om reprezentativ pentru comunitate, un om cuminte și harnic ca să semene și copilul cu el.

În actul botezului nu există doar elemente religioase, desigur și acestea cu semnificații magice, ci și similitudini cu ceremoniile de inițiere totemice, în special în privința dării numelui, care aducea înrudirea celui inițiat cu strămoșii săi totemici, și, prin urmare, cu întreaga lume.²⁸ În general, în localitățile din Țara Oașului, ceremonia religioasă a botezului se desfășoară la biserică, cu mici excepții (dacă este bolnav copilul, se solicită deplasarea preotului la spital sau acasă). Preotul săvârșește botezul după tipic, la ceremonie participând familia, nașii, rude și prieteni. Urmează petrecerea – o convenție rituală cu caracter propitiatic, caracteristice fiind masa îmbelșugată, buna dispoziție, muzica și dansul, dar și darurile (în special în bani) pentru copilul încreștinat.

În șirul obiceiurilor de la naștere cumetria reprezintă momentul festiv culminant. Dacă în riturile premergătoare cumetriei rolul de agent al ceremonialului îi revenea moașei, cumetria marchează transferul atribuțiilor către nași. Desfășurându-se de cele mai multe ori ca o nuntă, cumetria era o petrecere care avea rolul de a pecetlui relațiile dintre copil și părinți, pe de o parte, și dintre copil și nași, pe de altă parte. Una dintre îndatoririle finilor era aceea de a-și vizita nașii într-o anumită zi a anului (în Oaș, a doua zi de Paști), vizita aceasta având rostul de a reafirma legătura de rudenie. Cu această ocazie, finii duceau în dar nașilor un ol și colaci, darurile fiind însoțite de urări.

Poezia ceremonialului de naștere nu este foarte bogată, însă ea cuprinde anumite elemente cu caracter obligatoriu, elemente care vor asigura funcția integratoare dominantă a ritului și ritualurilor. Integrarea trebuie să stea sub semnul firescului, a normalității și se realizează, mai ales, prin intermediul unei poezii magice de apărare. În trecut, erau utilizate în cadrul ritualului obiecte și instrumente simbolice, care aveau rolul de a anula starea de dezechilibru și de a reface echilibrul firesc, natural (obiecte precum lumânarea, busuiocul, bănuțul de argint, apa sfințită, sarea, tămâia, usturoiul, dar și gesturile rituale precum așezarea pe prag, vândutul copilului, așezarea pe locul paștilor etc). Totodată, aceste simboluri marchează înfrățirea dintre uman și vegetal sau animal și facilitează integrarea nou-născutului în Lume, în Univers.

Moșitul, nașitul, ospățul sau *mulăciagul* nu trebuie privite doar prin prisma relațiilor de rudenie, ci prin aceea a gesturilor și acțiunilor magico-simbolice implicate. A moșipresupune o serie de acțiuni –a tăia buricul, a scălda – ce vizează separarea copilului de vechea stare, făcând astfel

²⁸Cf. Florica Lorinț, *Obiceiuri la naștere în Oltenia de nord*, în Revista de Etnografie și Folclor, T. 13, nr. 6, 1968, p. 526.

posibilă trecerea la o nouă stare. A nași înseamnă a ține lumânarea, a jura, a purta de grijă, adică realizarea trecerii propriu-zise, integrarea copilului în noua stare, iar ospățul, repetat periodic, la care participă familia, nașii, moașa, vecinii, alți membri ai comunității, are rolul de a marca agregarea la noua stare, prin acceptare, integrarea în grup, în colectivitate.²⁹

Bibliografie

- ANTONESCU, Romulus, *Dicționar de Simboluri și Credințe Tradiționale Românești*, <http://cimec.ro/Etnografie/Antonescu-dictionar/Antonescu-Romulus-Dictionar-Simboluri-Credinte-Traditionale-Romanesti>.
- CANDREA, I. A., *Graiul din Țara Oașului*, Atelierele Socec, București, 1906.
- FRAZER, James George, *Creanga de aur*, vol. I, Editura Minerva, București, 1980.
- GENNEP, Arnold van, *Riturile de trecere*, Editura Polirom, Iași, 1998.
- LORINȚ, Florica, *Obiceiuri la naștere în Oltenia de nord*, în *Revista de Etnografie și Folclor*, T. 13, nr. 6, 1968.
- MARIAN, Simion Florea, *Nașterea la români*, Editura Saeculum I. O., București, 2000.
- MUȘLEA, Ion, *Cercetări folklorice în Țara Oașului*, Extras din *Anuarul Arhivei de Folklor I*, Cluj, Cartea Românească, 1932.
- POP, Mihai, RUXĂNDOIU, Pavel, *Folclor literar românesc*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991.
- RIVIERE, Claude, *Socio-antropologia religiilor*, Iași, Polirom, 2000.
- SCURTU, Vasile, *Cercetări folklorice în Ugocea românească (jud. Satu Mare)*, Academia Română, Extras din *Anuarul Arhivei de Folclor No. VI*, București, 1942.
- SUIOGAN, Delia, *Simbolica riturilor de trecere*, Editura Paideia, București, 2006.

Performerii:

- Floare Finta, 74 ani, Negrești-Oaș, 2007.
- Floare Hotca, 67 ani, Negrești-Oaș, 2011.
- Mihai Pop, 70 ani, Negrești-Oaș, 1998.
- Floare Pop, 78 ani, Certeze, 2007.

²⁹Conf. Delia Suiogan, *Simbolica riturilor de trecere*, Editura Paideia, București, 2006, p. 118.